

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravištvu št. 188.

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemžil nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Nekaj odgovora.

O katoliškem shodu na Dunaju prinašajo zdaj — po tolikem času! — razni listi najrazličnejša poročila, v katerih se napačajo Slovenci, ki se se udeležili avstrijskega katoliškega shoda. V tem oziru smo dobili sledeči dopis:

Z začudenjem čitam po raznih listih poročila o udeležbi Slovencev na avstrijskem katoliškem shodu, ki nikakor ne odgovarjajo resnici. Kot tajniku drugega slovenskega katoliškega shoda in tajniku pripravljalnemu odboru za tretji slovenski katoliški shod mi je bila dolžnost, udeležiti se tega shoda že iz samoobsebi umevnega razloga, da vidim, kako se prirejajo taki shodi na Dunaju. Poleg tega sem bil delegat ljubljanske škofije.

Cudim se, kako morejo listi pisati, da so bili Slovenci prezrti od pripravljalnega odbora, ko je pripravljalni odbor vendar dvema Slovincema poveril velevažna referata: dr. Ivanu Susteršiču najvažnejši govor pri slovenskem sklepnem zborovanju in g. vodji Povšetu poročilo o kmetijskem vprašanju. Od navzočih sem izvedel, da se je mnogo Slovanov, zlasti Cehov udeležilo shoda posebno zato, ker sta dva Slovencev, katerih imeni sta na dobrem glasu v parlamentarnih krogih slovanskih, stala na programu. Nastopiti, žal, nista mogla, ker ju je zadrževal kranjski deželni zbor. V „Narodu“ čitam, da se on hvali, češ da je „on preprečil, da nista mogla na Dunaj“. Cemu se pa potem jezi, da Slovenci „niso bili zastopani“?

Popelnoma neresnično je, kar piše neki list, od katerega tega ne bi bil pričakoval, da ni bilo čuti „niti ene slovanske besede“. Jaz sem dobil od predsednika pripravljalnega odbora barona Vittinghof-Schella vabilo, da naj govorim v svojem materinskem jeziku, in res smo pri pozdravnem večeru govorili zastopniki vseh avstrijskih slovanskih narodnosti v svojih jezikih. Vrstili so se govori češki, hrvaški, slovenski, poljski in ruski. Jaz sem se v slovenskem in nemškem govoru oziral na prejšnja govora župana dr. Luegerja in deželnega maršala Schmolka ter sem naglašal najodločnejše, da ne poznamo razločka med gosposkimi in hlapčevskimi narodi in da morajo katoliške stranke cele države stati na stališču popolne enakopravnosti.

Pri razpravi o tisku smo Slovani odločno zastopali svoje stališče. Knez Sapiha je prečital po dogovoru sestavljeno izjavo, v kateri se zahteva od nemških katoliških listov, da spoštujejo popolno enakopravnost Slovanov. Za njim sva govorila dva Slovence, g. Jan. Kalan in jaz. Meni je bilo ponudeno mesto odbornika v pripravljalnem odboru za tiskovno društvo za celo Avstrijo kot zastopniku Slovencev. Jaz sem pa to odklonil z izjavo, da mi Slovenci ostanemo pri svoji narodni organizaciji. Pri seji odbora je potem g. Kalan oddal izjavo, da se mora obrniti odbor do odborov naših slovanskih katol. tiskovnih društev. Pri velikem zborovanju tiskovnega odseka je bilo vsled naših govorov sprejeto, da morajo nemški katoliški časopisi priznati popolno enakopravnost Slo-

vanom v Avstriji. Urednik „Reichsposte“ je priznal, da se to v vročem boju, ki ga imajo kršč. socialci z nemškim nacionalizmom, ni vedno zgodilo, a obljubuje, da bo pazil odselej, da se Slovani ne žalijo. Dalje se je na našo zahtevo sklenilo, da morajo vsi nemški časopisi, ki jih bo podpiralo „Pijevo društvo“, stati na stališču narodne enakopravnosti.

V zaupnem zborovanju časnikarjev sem jaz istotako zastopal slovansko stališče. Bil sem nato izvoljen, da v imenu drugega avstrijskega katoliškega časopisa v obrtnem odseku zagovarjam resolucijo, da se pozivlja avstrijski državni zbor, da čimprej sklene novim časovnim zahtevam ustrezajoč tiskovni zakon in dá svobodo kolportaže. To sem storil in z mano vred je podpredsednik tega odseka, Poljak pref. Wytkiewicz zahteval, da če se osnuje veliko kolportžno podjetje za celo državo, se mora v slovanskih krajih ozirati na slovansko literaturo.

Pri shodu delegatov, ki je ostal zaupen, sem jaz govoril v sporazumu s Cehi. V stalni odbor jaz nisem sprejel ponudnega mandata. Po dogovoru s Cehi smo izvolili dr. Susteršiča, dr. Cariča, dr. Stojana in dr. Buriana. Zborovanje je bilo zaupno, zato o njem dalje ne pišem.

To pa moram reči, da sem jaz pešteno, odkrito in uspešno zagovarjal vseskezi slovansko stališče. Obžalujem, da pri najvažnejših obravnavah niso bili navzoči oni, ki sedaj neresnice pišejo v slovenskem časopisu.

Ne morem si pa kaj, da ne bi tu izrekel naravnost svoje misli, če je komu všeč ali ne. Kadarkoli se Slovenci udeležijo kakšnega večjega zborovanja mednarodnega značaja, morajo nastopiti tako, da priboré svojemu narodu ugled pred svetom. Če tega ne mislijo, naj ostanejo doma! Na Dunaju molčati in se skriti, dema pa zabavljati in v anonimnih dopisih napadati ljudi, ki delajo in s svojimi delom pribore tudi ugled pri nasprotnikih, ni znamenje one zrelosti, ki je danes potrebna v velikih borbah, ki zahtevajo mnogo študija, energije in značaja.

Mi smo se pošteno trudili, da priborimo ugled slovenskemu zastopstvu z delom in stvarnimi referati. So ljudje, ki so pa zmožni le za anonimne zahrbtne napade v domačem časopisu. In zato je slovensko časopisje tako prazno in njegovo delo tako malenkostno. Učite se in delajte, da ne zaostanete za naprednejšimi sesedi!

V Ljubljani, dne 5. dec. 1905.

Dr. E. Lampe,
stolni vikar.

Državni zbor.

Dunaj, 5. dec.

Poljsko stališče.

Sobotni govor barona Gautscha v gosposki zbornici je vplival, kakor grom z nalivom v soparnem poletju. Izčistil je zrak, popačil načelne nasprotnike splošne in enake volivne pravice, vzbudil privilegovancem politično vest, dvomljivo pa utrdil zavest, da splošna in enaka volivna pravica v Avstriji ni skok v prepad in tudi ne nevarna operacija.

Baron Gautsch je pokazal, da nima strahu pred magnati, pač pa resno volje, da zmaga splošno in enako volivno pravico ali pade. Ravno ta odločna izjava pa je le utrdila

njegovo stališče. Protivniki dobro vedo, da se v Tada ne igra le tako važnim vprašanjem, marveč imajo oblastilo od krone.

Zato so takoj utihnili glasovi o vladni krizi, obmolknili politični minerji in zarotniki in se udali usodi.

Prva posledica te premenjene, boljše politične situacije je, da je sinoči zbornični predsednik kancem seje brez ugovora odkazal proračunski provizorij odseku. Stara razvada je bila in jako ostro obstrukcijsko orožje, da se je že pri prvem branju vladne predloge razblinila brezbrežna razprava o tem in onem. Sedaj ni ugovarjal nihče in provizorij je že jutri na dnevnem redu v proračunskem odseku.

Druga nevarnost je pretila iz poljskega kluba. Vse je pričakovalo, da Poljaki napovedó vladni zaradi splošne in enake volivne pravice neizprosni boj Toda eksplozija upornih duhov je bila v klubu, in v zbornici se včeraj odmevali le še strelj umikajoče se armade.

V imenu Poljakov je namreč govoril načelnik grof Dzieduszycki ne kot Zagloba, marveč bolj kot Podbipteta v znamenem poljskem romanu. Načelnik poljskega kluba je zadržal vse govornice o neizogibnem razkolu in tudi glede volivne reforme je ubral milejše strune v molovih akordih.

Jako zanimiva in hvaležna naloga bi bila, razkrojiti njegov govor, iz katerega je odmevala vidna zadrega in omahljivost med notranjim prepričanjem in političnim egoizmom. Grof Dzieduszycki načelno ne nasprotuje splošni in enaki volivni pravici, boji se le, da avstrijski narodi še niso zreli za splošno in enako volivno pravo in da so prehitri koraki večkrat nevarni. V tem oziru moramo ugovarjati gospodu grofu, kajti v Avstriji že imamo deloma splošno in enako volivno pravico v peti kuriji. In zastopniki pete kurije niso zanesli obstrukcije v državni zbor, marveč poslanci prvih treh kurij. Tudi vzgledi iz novjše francoske zgodovine ne zagovarjajo njegovega stališča, nasprotno. Ko bi se francoski višji stanovi ne bili tako krčevito oprijemali svojih privilegijev, ne bila bi francoska zemlja poplala toliko človeške krvi. In če hoče grof Dzieduszycki zabraniti revolucijo v državi ter anarhijo v zbornici, je najboljšje in najcenejše sredstvo, da se sprjazni s splošno in enako volivno pravico.

Dzieduszycki se dalje sklicuje na nemško državo. On pravi: Nemčija je mogla po slavni zmagi pri Sedanu brez nevarnosti vpeljati splošno in enako volivno pravico ter omejiti moč pruskega ministrstva. V isti sapi pa se grof Dzieduszycki sklicuje na Rusije, kjer je car vsled nečuvnega poraza v japonski vojski izdal svoj ustavni manifest in obljubil splošno in enako volivno pravico. V Nemčiji so dobili torej splošno in enako volivno pravico vsled slavne zmage, v Rusiji pa jo dobe vsled neslavnega poraza. In zaključek je: Ker Avstrja ni zmagala, niti bila poražena, ergo ni umestna splošna in enaka volivna pravica. Ta logika šepa kar na treh nogah.

Ali je sedanja vlada res tako močan Herkul — pravi dalje grof Dzieduszycki — da bode ukrotila barbarske nagone najširših ljudskih slojev, ko dobé volivno pravico? To bi mogla storiti le parlamentarna vlada, ne pa uradniška, v kateri sedé kar štirje „voditelji“ ministrstev. Nam pa se zdi, da more ravno nepristranska uradniška vlada preje izvršiti volivno reformo, nego parlamentarna, v kateri bi sedeli večinoma le privilegovanci.

Ako pa se za poslansko zbornico dovoli splošna in enaka volivna pravica, meni grof Dzieduszycki, da se mora preosnovati tudi gosposka zbornica. Tu se je zaletel v odprta vrata, ker baron Gautsch je že napovedal reformo gosposke zbornice.

Povsem pa pritrjujemo voditelju poljskega kluba, ko z vse odločnostjo ugovarja, da bi se mandati razdelili po „kulturi in davčni moči“ posameznih narodnosti. Ako

pri volitvah odpade davčna mera, mora odpasti tudi davčna moč.

Končno priporočila grof Dzieduszycki, naj se polovica mandatov prepusti sedanji peti kuriji, drugo polovico naj volijo deželni zbori in strokovne organizacije. Vsa šolska in narodna vprašanja naj se izroče deželnim zborom. To more pač zagovarjati Poljak s stališča gališke deželne avtonomije, in še to stališče bi bilo opravičeno tedaj, ko bi že imeli državni zakon v varstvo narodnih manjšin. Kar pa se tiče strokovnih organizacij, je najboljšje, da se ne bavijo s politiko. Sicer pa je znano, da se ravno poljski in češki veleposestniki najhujši nasprotniki kmečkih strokovnih združenj.

Vihar se je torej polegel vsaj do dneva, ko vlada predloži svoj načrt novega volivnega reda. In to se vtegne zgoditi sredi svečana.

Današnja seja

je trajala do 1/5. ure. Poljska poslanca, divjak Breiter in soc. demokrat Daszynski sta v prvi vrsti pobijala ugovore in pomisleke grofa Dzieduszyckega. Dr. Menger in Herzmannsky sta načeloma za splošno in enako volivno pravico, a prvi s pogojem, da se preje reši narodnostno vprašanje, drugi, da se zavarujejo kmečki mandati. Grof Stürgkh je v imenu ustavovernega veleposestva prečital izjavo, ki je na las podobna izjavam grofa Thuna ter knezov Auersperga in Svarcenberga v gosposki zbornici. Dr. Ofner se je kot sec. politik izjavil za splošno in enako volivno pravico. Zadnji današnji govornik, dr. Pláček, kot zagovornik splošne in enake volivne pravice, meni da vlada resne ne misli na volivno reformo, marveč je vrgla v zbornico to vprašanje, da postavi narodna vprašanja v ozadje.

Vsenemški predlog.

Posl. Schönerer, Stein in tovariši so danes predlagali, vlada naj predloži: 1. Načrt zakona, ki določi nemščino kot državni jezik. 2. Ko je potrjen ta zakon, naj vlada predloži nov volivni red, po katerem naj se voli polovica poslancev na podlagi splošne in enake volivne pravice s posebnim ozirom na predpravice nemškega naroda, drugo polovico naj volijo strokovne organizacije. Galicija naj je sama zá-se, Dalmacija pa naj se priklupi Ogrski.

Kongrua.

Proračunski odsek ima jutri popoldne ob 5. uri sejo. Dnevni red: 1. Proračunski provizorij. 2. Kongrua.

Dotični poziv v „Corr.-Blatt-u“ je torej odveč.

Nemiri in upori v Rusiji.

Nemške ladje v ruskih vodah.

Peterburg. Listi potrjujejo vest, da se je videlo v flaskem morskem zalivu nemško brodogradje torpedovk.

Ruski revolucijonarji Slovanom.

Peterburg. Revolucijonarji list „Rus“ pozivlja vse Slovane na boj proti bejevitemu germanstvu.

Uporni peterburški policaji.

Berolin. Tudi peterburška policija je stavila svoje zahteve in so izdali oklic, češ, da naj car izprevidi, da so doslej služili njemu, namestu da bi služili ljudstvu in da so tako prišli v položaj, da se jih nima več za ljudi.

Te stališče policistov jako vznemirja oblast za slučaj, da se danes res prične splošna stavka.

Upori med ruskim vojaštvom se širijo.

Med zimsko palačo in med Carskim selom je napravljen brezlični brzojav. Car je zapovedal, da se naj proti vojaškemu upornikom uporabljajo strojne puške.

Iz Uhaborga javljajo, da iz cele Finske pošiljajo vojaške čete v Rusijo.

Iz Varšave javljajo: V posadki trdjavje Ovisnjev je izbruhnil upor. — Istetako je vskratil posluš 46 polk v varšavskem predmestju Praga. Vojski zahtevajo boljše hrane ter protestirajo, da pelki vrše policijske službe. — Pri nemirih v Grednu se aretirani mnogi artiljerijski vojaki, ker so se uprli poveljem. Vsled velikanskega razburjenja v armadi je odločeno, da se za sedaj ne izvrše proti upornikom nikake stroge odredbe.

V Rigi je izbruhnil upor med takozvanim podčastniškim bataljonom. Uporni podčastniki zahtevajo, naj se vzame pravica razpolaganja s četami generalnemu gubernatorju, vojaštvu naj ne opravlja policijske službe, narednikom naj dovolijo volivno pravico, zvišajo naj vojaške plače in izboljšajo vojaško hrano. Dva pehotna polka sta se pridružila upornikom.

Tudi dinaminska posadka je pristopila k upornikom. V Rigo so odposlali strelske bataljone, da zaduše upor.

Carjeve prisega.

Preko Danskega je prišla na Dunaj brzejavka, ki poroča, da pojde car prihajajo dni v Moskvo, kjer bo prisegel na ustavo.

Vojaška vstaja v Sevastopolu.

Poveljnika sevastopoljskih upornih čet, poročnika Schmidta, so že usmrtili.

Odeški nemiri.

Peštni ravnatelj Sevastianov je brzojavno ukazal odpustiti vse brzojavne in poštne uslužbence in nastaviti nove uradnike. Nabite brzejavke je občinstvo odtrgalo. Društvo inženirjev in industrijev je izreklo Witteju nezapravo. Vstaja je izbruhnila v Nikolajevu.

Protižidovski nemiri.

V Kišinevem in Kalavšu se bili krvavi protijudovski nemiri. Gojenci svečeniškega seminarja v Kišinevu so priredili velike populčne protijudovske izgrede. Policija je preprečila napade na jude, a je vdrta ponoči v judovske hiše in zarubila blagajne. Iz Besarabije in Odese beži prebivalstvo.

V Kijevu je bilo umorjenih več sto peštnikov.

Sola za izdelovanje bomb.

V Genfu so prijeli nihilista Bilietta. Preiskovalni sodnik je dognal, da je imel Biliette šolo za izdelovanje bomb. Pouka se je udeležile vsak dan dvanajst ruskih dijakov.

V njegovm stanovanju so našli toliko bomb in razstrelivih snovij, da bi bil lahko pogal ves mestni oddelek, v katerem je stanoval, v zrak.

Boji med brzojavnimi uslužbenci.

Včeraj ponoči je bil krvav boj med peterburškimi brzojavnimi uslužbenci ki delajo in onimi, ki stavkajo. — Zmagali so oni, ki delajo in tako je bilo mogoče vzdržati brzojavno zvezo med Peterburgom in Londonom.

Odbor stavkujočih brzojavnih uslužbencev je izvršil svojo grožnjo in razrušil viborsko brzojavno prego, dasi je bila strogo zastražena.

Zaman so popravili zopet pednevi progo, čez noč so jo zopet poškodovali. Fotonili so brzojavne drogove, uničili žice in odvedli tok v zemljo. — Mnoge trgovcev je uničenih. Obupanih je mnogo rodbin, ker je onemogočena zveza s svojci. Menjic ni mogoče poravnati, ker je nemogoče dobiti denarja.

Kmetje se brez zdravnikov in zdravil, še mrtvaških krst ne moreje nabaviti. One uslužbenke, ki ne stavkajo, pobijejo.

Povelja vojnega ministra razpošiljajo po avtomobilih.

Gapon.

„Times“ poroča, da želi Witte pridobiti znanega pravoslavnega popa Gapona za zaveznika vlade. — Gapon je že dlje časa v Peterburgu.

Carjeva rodbina.

Peterburški nemški poslanik grof Alvensleben je vročil carju lastnoročno pismo nemškega cesarja.

„Eclair“ tudi poroča, da so opazovali v bližini Kronstadta dve nemški križarici in šest torpedovk.

Sklepajo, da je pripravljena carjeva rodbina, da zapusti Rusijo.

Velika kneginja Vladimirjeva je došla v Pariz. Vsa rodbina velikega kneza Vladimirja je že zapustila Rusijo, izvzemši velikega kneza Vladimirja, ki je še v Peterburgu a tudi najbrže še zapusti Peterburg.

Stavka hišnikov

se je pričela v Moskvi. Njihovo zborovanje so razgnali dragonci.

Zanimive vesti iz ogrske krize.

Včeraj se se posvetovali v Košutovem stanovanju v Košutovi navzočnosti Lukacs, grof Appeny in grof Andrassy. O tem posvetovanju poroča „Pester Lloyd“, da so zaradi resnosti položaja sklenili voditelji strank opustiti svoje dosedanjo rezervo. Podrobnosti sicer niso znane, a Lukacs je vedel del na to, da se združijo stranke, ki stoje na stališču nagedbe iz l. 1867. Pred tem posvetovanjem so se razgovarjali tudi z nekimi liberalnim politikom.

O posvetovanjih je bil obveščen Fejervary, ki je odpotoval včeraj zvečer na Dunaj, da poroča vladarju.

Včeraj je zboroval tudi izvrševalni odbor koalicije, ki je sklepal o splošni volivni pravici in o nastopu stranke v zbornični seji 19. t. m. Zaradi stavke črkostavcev izda koalicija oklic na ljudstvo, ki bo napadal Fejervarya in Kristoffya, češ da sta povzročila sedanje zmedene stanje. Baj je dosegel pri pogajanjih s koalicije Lukacs uspeh.

Fejervarya spremljata na Dunaj tudi ministra Vörös in Feilitseh.

Druge vesti zopet poročajo, da je razpust ogrskega državnega zbora gotova stvar in da novih volitev sedaj še ne bo. Vladalo se bo z absolutizmom. Dne 10. t. m. bo izšel v uradnem listu kraljevski reskript, s katerim se bo zasedanje ogrskega državnega zbora do januarja odgodilo, potem bo pa državni zbor razpuščen. V brezparlamentarni dobi bo vlada storila vse mogoče, da zlomi odpor županij in da opozicijo umiri. S tem se krije tudi izjava edstopivšega velikega župana kelošvarske župnije Telekyja, ki je izjavil, da odstopa, ker je izvedel, da se bo od 15. t. m. v Ogrski vladalo z absolutizmom. — Morda kaj takega čuti tudi Košut, ker je izjavil, da adrese koalicije ni smatrati za neizpremenljive kakor v kamen uklesanih 10 zapovedij, a da se more program koalicije izpremeniti po situaciji.

Kaj ako je Gautsch pod eno eedejo s Fejervaryjem in se tudi pri nas kaj čudnega pripravlja za bližnje dni. Stutilo bi se to lahko po Gautschevem odločnem nastopu. Zakaj so pripravljene vojski za odhod na Češko že sedaj, ko je ondi po izjavah čeških listov mir? Ali pa morda niso pripravljene ti vojaki za Češko, ampak za — Ogrsko?

Volivna reforma.

„Linzer Volksblatt“ priobčuje zanimivo „Dunajsko pismo“, ki najprvo razpravlja o šansah, ki jih ima splošna in enaka volivna pravica v parlamentu, potem pa prigovarja privržencem konservativne stranke, naj se volivni reformi, ki je neizogibna, ne upirajo nadalje in naj slede vzgledu voditeljev dr. Ebenhocha, dr. pl. Fuchsa in dr. Kathreina. Ta članek pravi med drugimi: „Za Gaučevo volivno reformo bodo torej glasevali: Mladočehi, Jugoslovani, katoliški centrum, kršč. socialci, soc. demokrati, nekaj manjših skupin, dr. Steinweder in njegovi pristaši. Vlada ima torej vsekar težko stališče. Vendar se pa zdi, da bi bile posamezne volivne reforme nasprotujoče stranke zadovoljne, ko bi padel njen zaščitnik Gauč.

Precej znamenj namreč je, da posamezne skupine to naravnost nameravajo. Po naših zanesljivih informacijah pa doslej za to ni upanja. Pri zadnjih avdijskih vplivnih parlamentarcev je baje cesar mnenje nasprotnikov volivne reforme sicer milestno vzel na znanje, a nasproti prijateljem volivne reforme je posebno živo zagovarjal Gaučev projekt. Nj. Veličanstvo je ravne tozadevne izjave konservativnih politikov z zadovoljstvom vzelo na znanje. — Nasprotniki Gaučeve volivne reforme pa naj si zapomnijo to le: Baron Gauč pri tem vprašanju ne bo padel in ga bo znal izpeljati, a k ne s pomočjo nasprotnikov, kar gotovo želi, pa brez njih ali pa protinjim.

Dr. Lueger o položaju.

Včeraj je govoril jako ostro dr. Lueger na nekem dunajskem shodu o gibanju „Proč od Rima“. Naglašal je, da so je povzročili le zato, da pripravijo tla za odpad Avstrije k Nemčiji. Osebito velja to za obmejne pokrajine. Govoril je tudi o judovskem klanju in svaril jude, naj s: ne družijo s soc. demokracijo, ker je mogoče, da se peneve ruski dogodki tudi pri nas. Rekel je: Nismo sicer za rop in umor, a če postane potrebne, tudi mi ne po namo milosti.

Češki narodni svet

je sklenil, da zahteva in hoče splošno in enako volivno pravico energičnim, solidarnim in dostojnim

petom. Zdaj ni nikakšnega vzreka za označenje splošne stavke. Če pa bi prišlo tako daleč vsled odpora proti splešni in enaki volivni pravici, bi se stavka povsod naznanila. Češki nared naj se ravna po naredbah svojih voditeljev.

Reforma gosposke zbornice.

Casopisi pravijo, da bo predložen v poslanski zbornici predlog za reformo gosposke zbornice.

Vojaštvo na Češko.

Včeraj smo poročali o obsežnih vladnih odredbah za ohranjenje miru na Češkem, kjer se baje v čeških mestih razvija živahno češko narodno gibanje v najnižjih slojih ljudstva. Dvanajst infanterijskih bataljonov in dva polka jezdecev so dobili povelje, naj bodo na brzojavni poziv pripravljene za odhod. Te odredbe je zahteval ces. namestnik na Češkem, češ, da sedanje posadke za slučaj večjih nemirov ne bodo za doščale. Čete so določene za celo Češko, ne samo za Prago, poleg tega je pa dobil ces. namestnik na razpolago tudi 300 orožnikov, ter je ces. namestnik dobil tudi pooblastila, da sme sam proglasiti obredno stanje in celo preki sed. Odposlanstvo češkega narodnega sveta se je pri Gautschu radi teh odredb pritožilo, da temelje na napačnih poročilih. Gautsch je odgovoril, da je vse preskrbljeno, da se ne meti javni red in mir. Če ne bo izgredev, tudi ne bo ovirano prestopo izražanje.

Na shedu trgovcev in obrtnikov v Pragi je izjavil češki radikalec poslanec Baxa, da je treba poskrbeti za red v Pragi, ker so sicer trgovci lahke oškodovani za več milijonov.

Stavka budimpeštanskih črkostavcev.

Včeraj je sklenilo 800 budimpeštanskih črkostavcev nadaljevati odpor toliko časa, dokler listi ne bodo več napadali delavskih zahtev zaradi stremjenja po splošni volivni pravici. Če se to ne izvrši, hočejo stavkati nasproti vsemu časopisju. Včeraj so ob pol 4. uri zjutraj napadli črkostavci vez, na katerem so peljali tiskanega „Pesti Hirap“ na kolodver. Voz so razdžjali, časopise pa razmetali. Ustanovljena je meščanska straža, ki štiti budimpeštanska uredništva. Kakih 200 tehnikov se je penudile za črkostavce listu „Pesti Hirap“, če bi ne hoteli stavci izvrševati svoje dolžnosti. Sodijo, da izbruhne danes v Budimpešti splošna stavka črkostavcev. Danes namerava napasti budimpeštanski občinski zastop postopanje budimpeštanske policije ob izgredivih proti uredništvom.

Prusi proti Poljakom.

Ob otvoritvi pruskega deželnega zbora je prečital pruski ministrski predsednik knez Bülow prestolni govor. Izjavil je, da so pruske finance ugedne. Nadaljeval je: Pozornost je vzbudil nakup posestev na Vzhodu. Utrditve nemškega posestva v zvezi z naseljevanjem si je postavila vlada za svojo glavno nalogo. Izpolni pa vlada svoje nalogo le, če nemški posestniki bolj ko do zdaj izpolnujejo svoje naredno dolžnost in zvezo ter vztrajno branijo svojo last, da vzdrže nemško prebivalstvo. Pričakovati moramo, da nastopi oholi Prusi od zdaj naprej še z večjo silo proti Poljakom, kakor so nastopali dozdaj.

Velevlasti proti Turčiji.

V Carigradu in okolici, kakor tudi v Mitileni je mir. Nastale so govornice, da odpluje nekaj turških vojnih ladij, ker sta odpluli včeraj zjutraj iz Carigrada turški obredni križarici „Issmir“ in „Kastambol“, ki ju je nakupil svoj čas carinski urad proti tibetapcem, a so ju odstopili vojni mornarici. Ladij odplujeta v Jemen.

Včeraj popoldne so se posvetovali zastopniki velevlastij v odgovoru Turčije glede finančne kontrole v Makedoniji. Neke zasebna brzojavka označuje položaj v Carigradu kot jako resen. Poslaniki so se posvetovali in se popolnoma zedinili. Zahtevali so pomožitev mednarodnega brodivja proti Turčiji in razširili načrt glede nasilnega nastopa proti Turčiji. Velevlasti nameravajo zasesti šee etoka Imbros in Tenedos, kakor tudi razne točke na suhem. Kakor poročajo, se dogodki na Ruskem, osobito pa upori v armadi in mornarici, zelo vplivali na sultana. Vlada namerava poostritti način vlade in vpejati še strožje policijsko nadzorstvo.

Demonstracijsko brodivje je včeraj priplule pred Castro na otoku Lemnos.

Poljsko kolo in splošna volivna pravica.

„Nowa Reforma“, najvažnejše glasilo demokratiških poslancev v poljskem kolu, izjavlja da poneha solidarnost poljskega kola, če bi vsled večine njegovih poslancev imela pasti v državni zbornici splošna in enaka volivna pravica. To se pravi: demo-

kratiško misleči poslanci poljskega kola so pripravljene izstopiti iz njega, če bi izkušali plemiči naspretovati Gautschevemu namenu. Doslej še tega nismo nikoli čuli s tako odločnostjo. Na podlagi teh vesti lahko rečemo: Od poljskega kluba se ni bati nabene nevarnosti. Minister Pientak sam jamči za to in glasevi, kakršne čujemo iz „Nove Reforme“, bodo gotovo od dne do dne krepkejši.

Gibanje za volivno pravico na Saškem.

Kamenice. V pet raznih prostorih so se 3. t. m. dopoldne vršili soc. demo. kratični shodi, na katerih je bilo sklenjeno, da se za deželni zbor uvede splošna, enaka, direktna in tajna volivna pravica. Posklepu shoda je na tisoče udeležencev korakale po mestu ter manifestiralo proti obstoječi saški volivni pravici za deželni zbor. Na mestnem trgu je proti demonstrantom nastopila policija. Šest oseb je bilo aretovanih.

Grški kralj

se mudi sedaj v Parizu in pride tudi na Dunaj. Avstrijska diplomacija ga bo izkušala prepričati o nevarnosti politike sedanjega grškega ministrstva in o potrebi sprave z Rumunsko.

Shod Malorusov v Lvovu.

V nedelje je bil v Lvovu shod Malorusov, katerega se je udeležilo mnogo kmečkih odposlancev iz vzhodne Galicije. Resolucija za splošno volivno pravico je sprejeta. Ako bi to parlament oobil, nastane stavka poljskih delavcev. Govorilo se je zelo ostro in književnik Pavlik je naglasil, da se izkušajo Malorusi odcepiti od Galicije in priklopiti Bukovini. Na narod so rusinski poslanci izdali oklic.

S srbskega dvora.

Brat srbskega kralja Petra, princ Arzen, pride ta mesec iz Rusije v Belgrad ter se ondi stalno naseli. Trdijo, da bo princ nadalje izobrazoval kraljeviča Jurija. Za princa Arzena je že pripravljeno stanovanje v neki zasebni belgrajski hiši.

Italija in Turčija.

London. Čuje se, da se Italija hoče ozirati v zadevi nastopa proti Turčiji na taktiko Nemčije in odpoklicati svoje ladje od demonstracijskega brodivja.

Rusija in Japonska.

London. Diplomatične zveze med Rusijo in Japonsko se v kratkem zopet prično.

Novo angleško ministrstvo.

London. Kralj je poveril Campbellu Bauermanu sestavo novega kabineta.

Učitelji na Pruskem.

Berolin. Pruski dež. zbor je bil danes otvorjen. Vlada je predložila predlog za zboljšanje učiteljskih plač.

Stajerske novice.

Š **Važno zborovanje.** Sv. Jurij ob Taboru (Stajerska.) Katol. pol. društvo za Vranski okraj imelo je dne 3. decembra precej dobro obiskano zborovanje v St. Juriju ob Taboru. Predsednik društva, gospod svetovalec Zdojšek, razpravljal je v eno uro trajajočem govoru o splošni enaki in tajni volivni pravici. Zborovalci se pozorno sledili zanimivim izvajanjem gosp. govornika, zlasti, ki je kazal na razmere v drugih deželah. V Belgiji se nekaj protestirali katoličani in tudi škofje proti napadom na verska čustva in ljudske pravice, a ljudski in verski sovražniki, ki so imeli oblast v rokah, se niso dosti zmenili za te proteste, kakor se tudi zdaj na Francoskem za take proteste le malo zmenijo. Razmere se se zboljšale še le tedaj, ko so se katoličani začeli zavedati svojih državljanjskih pravic in se jih tudi izvrševali. Pometli so s svojimi nasprotniki in so svoje moze spravili v zbornico — to je bil najboljši protest. Tudi pri nas nam nečejo dati narodnih pravic, tudi pri nas hočejo prosto šolo, t. j. šole brez križa, veronauka in molitve, hočejo ločitev zakona in protesti bodo malo izdali, ampak vsak katoliški volivec naj se posluži po svoji vesti svoje volivne pravice, to bo najboljši protest, zlasti ko debimo splošno in enako volivno pravico. Ker si teraj mi Slovenci upamo priboriti narodne in verske pravice s splošno, enako in tajno volivno pravico za državni in deželni zbor, zate je bila tozadevna resolucija z navdušenjem sprejeta. Kaplan Florjančič pravi, naj se učmo odločnosti, zavednosti in požrtvovalnosti od svojih nasprotnikov. Treba nam politične izobrazbe, to si bomo pa pridobili na političnih shodih in iz časopisov, zato bi noben posestnik naj ne bil brez „Slov. Gospodarja“, premežnejši naj si pa če že ne posamič, pa vsaj skupno narečijo „Slovenca“.

Š „Stajero“ zopet išče svojega urednika.

Š **Učiteljsko mesto** je razpisano v St. Jerneju pri Muti. Prešnje do 10. jan. 1906 na krajni šolski svet.

Š **Umrila** je 3. t. m. v Mariboru gđ. Mici Westak. Dne 4. t. mes. je umrla ondki bivši mizarški pomočnik g. E. Schlesinger.

Š **Nova delavska stavbena zadruga**. V Mariboru se ustanavlja zadruga „Dom“, registrirana delavska stavbena zadruga z omejeno zavezo. Svoj sedež ima zadruga v Mariboru in razteza svoj delokrog po okrožju mariborskega okrožnega sodišča. Namen zadruga je, preskrbovati svojim članom lastne hiše potom letne amortizacije.

Š **Ubil lastnega očeta** je dne 4. decembra Maks Kelhar, kmet v Gerjanah. Vrh tega je mater nevarno pretepel. Ta nečloveški sin, ki je že pod ključem, je že več let pretepel svoje starše ter bil radi tega opetovano kaznovan.

Š **Umrila je** v Ptuj 25. novembra t. l. gospa Marija Fekonja, vdova bivšega zdravnika pri Sv. Lovrencu v Slovenskih gorah in tašča g. Možina, nadučitelja v pok. v 93 letu.

Š **Proč od Rima**. V mesecu oktobru je v Mariboru prestopilo v pretestantizem 5 oseb, kakor izkazujejo uradni zapiski tukajšnjih mestnih župnij in ne 160 oseb, kakor se je poročalo.

Š **Lepo posestvo na prodaj**. Umril je v Bistrici, kakor smo poročali, g. Jakob Rotner, bivši peštar in mnogoletni župan, oče g. župnika v Pamečah. Vsled njegove smrti preda se prelepo posestvo.

Dnevne novice.

Zasebni nastavljenici. Z Dunaja se nam poroča z dne 5. decembra: Danes je socialno-politični odsek mesto dr. Fořta seglasno izvolil dr. Marcheta za poročevalca o zakonu glede zavarovanja zasebnih nastavljenec s pogojem, da v zbornici zagovarja odsekov načrt brez vsake bistvene izpremembe. Ker pa je ta načrt šteje kot peta točka na dnevnem redu, hoče poslanec dr. Šusteršič jutri v konferenci klubskih načelnikov predlagati, da se dnevni red izpremeni in zavarovanje zasebnih nastavljenec postavi na prvo mesto.

Politični položaj. Min. predsednik Gautsch je bil 4. t. m. v daljši privatni avdijenci pri cesarju. Nato se je vršil ministrski svet. Predmet avdijenci in ministrskega sveta je bila parlamentarna situacija in izpremenjeni položaj na Ogrskem.

Nesramno napadajo nemški listi graškega vseučiliškega profesorja J. Frischaufa, ker v „Laibacher Zeitung“ priobčuje članke o gorskih potih „Slov. planinskega društva“ in delovanje društva opravičeno hvali. S takimi svojimi napadi na nepristranskega meža dokazujejo izvestni nemški listi, da je delovanje nemškega planinskega društva po naših gorah le politične smeri.

Narodno-gospodarski sestanki se bodo vršili vsak četrtek ob 8. uri zvečer v mali dvorani hotela „Union“. K tem sestankom se vabijo vsi, ki se zanimajo za narodno-gospodarska vprašanja. Prvi večji sestanek bo jutri, v četrtek, točno ob osmi uri zvečer.

Iredenta. Na novih znakah kraljevine Italije, katere je naslikal slikar Mihretti, je naslikana Italija — spojena z Istro in Dalmacijo. S to novo poštno znamko se baje hoče še bolj učvrstiti staro prijateljstvo med Italijo in Avstrijo.

Sava je pri Oseku vse poplavlila in povzročila nepopisne škode. Pri Gunji so izvele iz vede štiri utopljenice in tri zibelke z mrtvimi dojenčki. V okolici je silna beda.

Š **Smrtna kosa**. V Renčah je umrl gospod Jesipl Degrazia, bivši tamošnji župan. — V Gorici je umrl v soboto sodni sluga gospod Miha Cvetežnik.

Š **Srebrno poroko** je praznoval koncem novembra edvetnik g. dr. Karol Slanec.

Š **Umrila** je v Celovcu soproga gostilničarja gospa Katarina Kollmann, stara 71 let.

Š **Drzno cerkveno tatvino** je izvršil ponoči 4. t. mes. v Gorici v cerkvi sv. Ivana neznanec. Razbil je šipe enega okna, kjer je splezal v cerkev, užgal 17 sveč in prebrskal vse kote. Iz kipa Marijinega je pobral več dragocenosti,

izpraznil je seve tudi cerkveno puščico. Potem je je odkuril, pustil je pa goreti vse sveče.

— **Urednik „Solo“**, g. Cuttin, je od tržaškega poretnege sodišča obsojen na en mesec zopora, ker je „žalil“ dr. Luzzatta.

— **Jugoslovanski časnikarji**. „Srbsko novinarsko združenje“ hoče pozvati še tekoči mesec tri slovenske, tri hrvaške, tri bolgarske in enega srbskega časnikarja iz Hrvaške, da določijo čas in program dela I jugoslovanskega novinarskega kongresa.

— **Novo uniforme**. Od vojaškega ministrstva poročajo, da dobe lovski poiki novo uniforme, ki bo odgovarjala vsem modernim zahtevam, kar se tiče vidnosti in opazanja. Vse stvari iz kovine (gumbi itd) so motne barve, jermena nebarvana in vrence za krub in zavoji za kuhinsko posodo so iz sivega blaga. Tudi suknje so iz popolnoma sivega blaga. Ta spremled mislijo, da se nova uniforma upelje.

— **Zalostna poroka**. Dne 23. novembra se je v Pereču poročil neki Ivan Colautti, ki se nahaja tam v preiskovalnem zaporu, ker je štirikrat z nožem nevarno ranil kmeta Antona Ritošo. Iz zapora spremlja sta v cerkev Colauttija dva orožnika in spremljal ga je tudi jeden stražar. V cerkvi ga je čakala nevesta. Po dokončanem cerkvenem opravilu odvedli so Colauttija zopet v zapor, dočim je šla nevesta sama domov.

— **Avtonomni uradniki**, ki imajo plače najmanj 600 letnih kron v katere se ušteje tudi proste stanovanje i. t. d. so po § 1 načrta v zavarovanju zasebnih nastavljenec prišteti temu zavarovanju, ako nimajo služb, ki jim zagotavljajo pokojnino.

— **Železniški stroj sta obmetavala s kamenjem pri Logatcu** zidarja J. Smelič iz Ignacij Meglič. Velik kamen je priletel mimo glave strojevodje Ig. Cankarja. Surova zidarja so zaprli.

— **Jugoslovanska himna**. Na zadnjem sestanku jugoslovanskih književnikov in novinarjev v Belgradu se je sklenilo, naj bi eden od jugoslovanskih pesnikov zležil jugoslovansko himno, eden skladatelj pa naj bi jo uglasbil.

— **Premežen** je c. kr. avskultant g. dr. Sčito mir Dolenc iz Kebarida v Sežano.

— **Nezmernost in smrt**. V Spitalu na Korškem je za stavo v nekaj minutah izpil Peter Trupp liter kuhane vina. Ko ga je izpil, se je mrtev zgrudil.

— **Precejšnjim goljufijam pri gradbi kraške proge nove alpske železnice** je prišla baje na sled tržaška policija, ki je, kakor poroča „Piccolo“, 3 t. m. zaprla deset gozpodov, največini magacinerjev, nastavljenih pri gradbenih delih ob tem delu železnice. Magacinerji so penarjali delavske plačilne listine. „Piccolo“ je dan preje poročal, da so zaprti in zenerji, kar pa dan pozneje popravlja.

— **Štiri tički** so se s večeršnjim večernim vlakom v spremstvu „oborožene sile“ odpeljali iz Novega mesta v Gradiško. To so naši stari znanci izpred perotnega sodišča: Karol Stamcar, Franc Zidar, njegov vredni sodrug, in oba brata Janez in Leopold Dolanc iz Završ, obsojena radi uboja. Stamcar se je dal ebriti in ga ni izpoznati. Vkljen je bil z zidarjem. Že takoj izpočetka začel je govoriti nemi jezik pravih zločincev z izrazi mikike in očes. Slo se je zaradi verižic. Gospodje v Novem mestu so na kaj takega brčkone pravdočasno mislili in spremlja jih je v takih eskortah vajena orožniška moč pod poveljstvom okrajnega stražmojstra in dveh četovodij Gosp. stražmojster je bil ta nemi jezik med obema zločincema kmalu opazil in takoj vse potrebno ukrenil, da bosta „srečno“ prišla v Gradiško, kjer je bil Stamcar že „paznik“, tako namrdé on sam pripoveduje, kdor mu verjame. Baje po nedolžnem obsojeni brat Leopold Dolanc je nastopil svojo kazen. V Novem mestu mu njegov zagovornik g. dr. Karol Slanec ni hotel narediti ničnostne pritožbe in prevzel jo je neki ljubljanski odvetnik. Mučno je bilo videti oba fanta vkljenjena med glasevitima zločincema Stamcarjem in Zidarjem.

— **Ameriške novice**. V Calumetu je usmrtil v rovu dinamit Janeza Laknerja iz Kočevja. — V Cumberlandu je zadela nesreča dva Slovence. Franc Ernosnik je ponesrečil v rovu, kjer je izgubil ene noge, Ivan Walter pa je padel pod voz, ko so se bili splašili konji. Zlomila se mu je roka.

— **Nov slovenski list**. V Drag. Hribarjevi tiskarni je izšel danes nov list „Občinska uprava“, stanovski list županom, obč. tajnikom i. t. d. Odgovorni urednik lista je dr. Vladimir Ravnihar.

— **Cerkev sv. Blaža** bodo zgradili v Zagrebu. Včeraj je o tem sklepal zagrebški obč. svet. Načrte je napravil arhiitekt g. Vancas. Javna konkurenca načrtov je podlegla.

Ljubljanske novice.

Ij **Miklavžev večer**. Veliki debrotnik otročičev, Miklavž, se je sinoči zepet skazal. Klub premnogim obiskom, ki jih je moral napraviti, je vendar le prihitel in sicer prvokrat v prekrasno veliko dvorano hotela „Union“, obdarevat mnogobrojne ljubljence, ki so ga nestrpo pričakovali. Saj je bil pa tudi sijajne sprejet, kakor se mu spodobilo. Pot mu je pripravil vlč. g. dr. Michael Opeka, ki je v prisrčnem govoru otročičem povedal, kake otroke ima Miklavž rad in kakih ne mara. Tudi vojaška godba ga je pečastila, ki mu je že pred prihodom prav pridno svirala. Okoli 8. ure je prišel, pa se je komaj prerinil skozi veliko dvorano, ki je bila tako polna da so se mnogi morali vrniti, ker niso dobili več prostora. Zasedel je s svojim mnogobrojnim spremstvom na vzvišenem prostoru pripravljeni prestol, odkoder je z gromovitim glasom navzočim polagal na srce zlate resnice. Potem se je podal med otročiče ter jih prav bogato obdareval. Bil je zares radodaren pa tudi dober, ker „parkeljnom“ ni pustil prav nič razsaati. Čisto na labno so smeli griliti v kotu, toda nebenu niso smeli ničesar prizadeti. Ko je spraznil vse koše, vrnil se je na svoj prostor, kjer je v slovo spregovoril še nekaj prekrasnih besed. Potem ga je dolžnost klicala nazaj tje, od koder je prišel. V slovo mu je pridno svirala godba ter se mu vrle gospodične pevke prekrasno zapele. Upamo, da je bil zadovoljen z drobnimi Ljubljancančki, saj je bilo tudi mnog brojno navzoče odlično občinstvo prav zadovoljno. Se odrasli smo ga bili veseli. Dobri Miklavž, na svidenje prihodnje leto! Vsa čast in hvala vrli krščanski ženski zvezi za tako lep večer!

Ij **Šoštanjka godba v Ljubljani**. Te dni bo koncertirala šoštanjka godba v Ljubljani. Glas ki gre prednjo, obeta ji mnogo. Opozarjamo svoje čitatelje na oceno, ki smo jo prinesli med „Štaj. novicam“ o koncertu te godbe v Mariboru. — Nič manj laskave se ne glasi ocena v „Südt. Presse“. Med drugim pravi: „Odkrito govornje, podjetje (da bi godba koncert. v Mariboru) smo imeli izpočetka za predrzno. Godba, ki je še le pred kratkim obhajala obletnico svojega obstanka, bo pri nas koncertirala! Sedaj smo se prepričali, da je dobro počakati in pridržati predsodke. Izvajanja „Šoštancev“ so nas naravnost presenetila. Potem najboljšo ocenjuje izvajanja godbe ter pravi k sklepu: „Najboljši glas „Šoštanske narodne godbe“ je zagotovljen.“

Ij **Šoštanjka nar. godba** pride v Ljubljano jutri zvečer z brzovlakom.

Ij **Kap zadela** je včeraj popoldne mizarjevo vdovo in hišno posestnico v Florijanskih ulicah šte. 38 gospo Marijo Regalije v. e. Hišni stanovalci so jo našli v veži ležati in so takoj poklicali zdravnika g. dr. pl. Födransberga, ki je mogel konstatirati le še smrt. Pokojnici je tekla iz ušes kri in je tudi mogoče, da je padla po stopnicah in se ubila. Truplo so prepegljali v mrtvašnico k sv. Kristofu.

Ij **Zglaševalni urad**. Kakor znano se je pred nekaj časopreosnoval mestni policijski zglaševalni urad, ker se je pokazala nujna potreba. Konstatovalo se je, da je sedaj zglašanih 35.012 civilnih oseb, pred preosnovno je bilo pa zglašanih okoli 20 tisoč. Zglaševalni urad je za vse prebivalstvo tako potreben, da se brez njega ne da izhajati in v interesu vseh je, da je vsakdo zglašen. Pripomniti je še, da se vsakdo, ki to dolžnost opusti, oziroma zanemari, naznani sodišču.

Ij **Zaradi nočnega vlačuganja** je danes ponoči aretovala mestna policija vlačugo Ano Pečnikovo, Jero Slapšekovo in vlačugarja Miha Vojsko.

Ij **Tatvina**. Hišnemu posestniku gospodu Franu Dovču je bil včeraj na Pokopalski cesti št. 27 ukraden puran, vreden 8 kron.

Ij **Rabijaten odgnano**. V Ljubljano je prišel po odgonu nek Ivan Brnas rodem iz Dalmacije. Takej pri prihodu na magistrat je zahteval od ječarja, naj mu da jesti. Ker mu pa je ječar ni mogel takoj ustreči, je pričel odganec v celici tako razbijati in metati prično ob tla, da je bil ječar prisiljen poklicati stražo, da je dala odgnanca v temnico. Predvečeršnjim bi bil imel iti Brnas naprej, ko je pa zagledal „zeleni“ voz, je simuliral bolezen in ni hotel iti v voz. Postal je tako rabijaten, da je pričel biti okrog sebe po straži, ječarja je pa opraskal po obrazu. Vsled tega se mu je ustreglo, da za sedaj še ni šel po odgonu, ampak k sodišču. Pe prestani kazni ga pa še vse eno čaka odgon.

Ij **Mestna občina proti „Kazini“**. Včeraj se je vršila pred graskim

nadsodiščem vzklicna razprava v zadevi mestne občine proti kazinskemu društvu. Razsodba se dostavi pismeno.

Telefonska in brzovajna poročila.

Trst, 6. dec. Italijanski poslanci bodo svojo zahtevo po italijanski fakulteti v Trstu opustili in bodo v drž. zbornici izkušali predrti le z zahtevo, da se priznajo v Avstriji izkušnje na vseučiliščih v Italiji, za kar se je izjavilo tudi več slovanskih poslancev.

Dunaj, 6. decembra. Vodja čeških Nemcev, dr. Eppinger, je danes prišel sem. V nasprotju z raznimi vznemirjalnimi vestmi je izjavil, da se mudi tu le po stanovskih opravkih, da z Gautschem niti govoril ne bo, da v Pragi ni nevaren položaj, če so vojaki pripravljeni, se je to le zgodilo v popolno pomirjenje in v strah mobu.

Dunaj, 6. dec. Poslanec Tschan je izvršil poročilo justičnega odseka o izpremembi nekaterih deločil v zakonu.

Dunaj, 6. decembra. Danes se vrši ministrski svet, ki se bo pečal s trgovskim pogodbami s Srbijo, Belgarijo in Svico.

Dunaj, 6. dec. Fejervary je bil danes pri cesarju v daljši avdijenci.

Budimpešta, 6. decembra. Nadžupan gref Laszberg je pozval k sebi uradnike komitata in zagrozil, da bo sicer proti njim nastopil. Prišel ni noben uradnik.

Budimpešta, 6. decembra. Dijaki politehnične in industrijskih šol so se ponudili koalicijskim časopisom, da jim stavijo namestu stavcev. Iste so sklenili tehniški inženirji. Danes dijaki in inženirji že stavijo liste. — Pred uredništvom stoje meščanske straže.

Budimpešta, 6. dec. Tudi stavci vladnih časopisov hočejo ustaviti delo. Včeraj je bilo ranjenih šest oseb.

Budimpešta, 6. decembra. Stavci, ki hočejo delati, so oboroženi z revolverji.

Budimpešta, 6. dec. Na vseučilišču so demonstrirali dijaki in prisilili profesorje, da so ustavili predavanja. Iz aule so dijaki zapedili nekatere profesorje, pristaje vlade in socialnodemokraške dijake. Večina vseučiliščnikov je vstopile v meščanske straže.

Budimpešta, 6. dec. Zaprte so vse trgovine in javni lokali. Po ulicah patroljira policija na konjih. V vojašnicah se konsignirane čete. V meščanski straži je doslej 1000 mož.

Budimpešta, 6. dec. Socialistična stranka je sklenila, če ji stavka stavcev ne pribori splošne in enake volivne pravice, da proklamira splošno stavko po celi Ogrski. Voditelji danes o tem sklepajo. Pred listom „Nepszava“ je bilo danes zbranih 6000 ljudi, ki so se pa na poziv voditeljev mirne razšli.

Budimpešta, 6. decembra. Od 1. januarja do zadnjega novembra t. l. je bilo uplačanih davkov 26,143.443 K za 12 milijonov 732.662 K manj nego v isti dobilanski leta.

Varšava, 6. decembra. Disciplinarni bataljon je v predmestju uprizoril velike izgredne. V okolici uporni vojaki izsiljujejo od prebivalstva denar.

Eydthuhnen, 6. dec. Odbor delavstva je izdal na stavkujoče poštno uradnike oklic, naj vstrajajo v stavki, dokler se doseže popolna svoboda.

Kijev, 6. decembra. Več stotnij tukajšnje brigade se je uprlo ter zahteva podporo za stavkujoči železniški polk.

Kijev, 6. decembra. Več stotnij pijo-nirjev se je uprlo in nihče ni hotel na stražo. Dne 1. decembra so ti vojaki vkljub prepovedi zapustili vojašnico in šli v mesto, kjer so pregovarjali ostale stotnije, naj se upro. Dobili so oporo pri stavkujočih železničarjih. Došle kazake so uporniki sprejeli s strelji.

London, 6. decembra. Vlada je ukazala povratek mandžurijski armadi.

Peterburg, 6. dec. Vojaška posadka je tu za slučaj nemirov znatno pomnožena. Mesto je razdeljeno v štiri vojaška okrožja, kateremu vsakemu poveljuje po en general. V mestu je sedaj 22 bataljonov, 15 eskadronov, 16 stotnij vojakov in 12 strojnih pušk. Pošta in tovarne so zastražene.

Peterburg, 6. dec. Vlada je izdala oklic, v katerem pravi, da je trdno odločena izvršiti v manifestu 30. X. objavljenе reforme in da hoče vse upore udušiti. Vlada zahteva naj prebivalstvo toliko časa uboga stare postave, dokler državna дума ne napravi novih zakonov.

Peterburg, 6. dec. Oddelek vojakov, sestavljen iz raznih pelkev je peveljnikom poslal adresu z zahtevami moštva: zboljšanje menaže, častniški sluge naj bodo odpravljene, prosto čitanje, vsak dan nekaj ur dopusta, vsako leto en mesec dopusta, opustitev izkazovanja časti izven službe, boljše plačo itd.

Odesa, 6. dec. Boje se, da bi začele ladje črnomoškega brodogradnja bombardirati mesta. Železničarji stavkajo od 4. t. m. Djaki so odložili uniforme in živahno sgitirajo. Med Odeso in Kišenevom so naskočili vlak, v Besarabiji je popolna anarhija, visoki uradniki zapuščajo svoje službe.

Pariz, 6. dec. Witte je predložil ministrskemu svetu načrt za splošne in enako volilno pravico. Min. svet bo preudarjal ta načrt in načrt z omejeno velilno pravico.

Odesa, 6. dec. V Kišenevu in Kalorasi se ponavljajo protijudovski nemiri. Gibanje na kmetih raste vedno bolj. Beguni iz Kijeve pripovedujejo da je na stotine posestnikov umorjenih.

Novgorod, 6. dec. Vojaštvo je oddalo salve na upornike. 40 oseb je obležalo mrtvih, število ranjenih ni znano. 200 upornikov je prijetih. Nad mestom je proglašeno obsedno stanje.

Kijev, 6. decembra. Tu je panika. — Prebivalstvo beži. Na politehniko je bil shod, katerega se je udeležilo 16.000 oseb. Uporni vojniki se branili politehniko pred policijo. Cuje se, da je minister Durnovo brez vednosti ostalih ministrov proglašil obsedno stanje nad Kijevom. Za to je vedel od ostalih ministrov samo Witte.

Lvov, 6. decembra. Vsa mesta ob poljsko-ruski meji so polna beguncev iz Rusije.

Sevastopol, 6. decembra. Povođen udušitve tukajšnjega upora je bilo ubitih 2000 oseb.

Carigrad, 6. decembra. Turška vlada je naznanila velevlastim, da sprejme komisijo za finančne nadzorstvo. Jutri bo mednarodno brodogradnja zapustilo turška pristanišča.

ŠOLA edina in najboljša za samopouk na citrah. Popolna samo 5 K. Uspeh siguren. Reflektantom se dajo svedočebe po dovršenih naukih. Božičnice: Album krasnih in priljubljenih pesmi za citre s pridejanim tekstem: a) 85 slovenskih 4 K. b) 100 nemških 3 50 K. S pošto 50 v. več. Pregled dopišlje profesor Josip Sorg, Dunaj III/4. Hauptstrasse 144. 2488 1-1

Naravni dobri brinjevec
2487 1 se dobi pri L. Šebeniku v Sp. Šiški.

Proda se hiša
2489 3-1

s stolarno tik nove elektrarne na okrajni cesti v Poljčanah blizu železniške postaje. — Natančnejša pojasnila glede cene in plačilnih pogojev daje „Posejilnica v Slov. Bistrici“.

Lepo stanovanje
s štirimi sobami in pritliklinami se odda v Wolfvih ulicah šte. 12. 2429 8-4 Pivovarna Auer.

Meteorološki poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Das	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Veljavi	Nebo	Padavine v mm
5	9. sveč.	740,0	2,6	sl. svzh.	obl.	
6	7. zjutr.	740,1	2,6	sl. jzah.	"	0,8
	2. pop.	740,1	4,1	sl. sever	jasno	

Srednja včerašnja temp. 2,3°, nerna. 0,3°.

Borzna poročila. Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 5. decembra 1906.

Založbeni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	99,70	99,90
4% srebrna renta	99,60	99,80
4% avstrijska krona renta	99,65	99,85
4% zlata renta	117,65	117,85
4% ogrska krona	95 —	95,20
4% zlata	113,40	113,60
4% posojilo dežele Kranjske	99,50	101,—
4% posojila mesta Spljet	100,60	101,60
4% Zador	100,—	—
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100,30	101,30
4% češka dež. banka k. o.	99,75	99,95
4% ž. o.	99,75	100,—
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100,45	101,45
4% pešt. kom. k. o. s 10% pr.	106,10	107,10
4% zast. pisma Innerst. hr.	100,50	101,50
4% ogr. cen. dež. hr.	99,90	100,—
4% hip. banke	100,—	100,20
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	99,50	100,50
4% obl. češke ind. banke	100,25	101,25
4% prior. Trst-Poreč lok.	99,90	—
4% prior. dol. žel.	99,50	100,—
3% juž. žel. kup. 1/1, 1/2	315,—	317,—
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100,70	—

Srečke.

Srečke od 1. 1860 1/4	188,—	190,—
" 1864	290,—	292,—
" tizske	157,90	159,90
" zem. kreditne I. emisije	296,—	301,—
" II.	297,—	303,50
" ogr. hip. banke	257,—	262,50
" srbske á frs. 100—	100,—	107,—
" turške	142,50	143,50

Basilika srečke 24,40 26,40

Kreditne 471,— 482,—

Inomoške 79,— 84,—

Krakovske 91,— 98,—

Ljubljanske 64,— 70,—

Avstr. rud. križa 52,— 54,—

Ogr. 32,— 34,60

Rudolfove 60,— 64,—

Salcburške 72,— 78,—

Dunajske kom. 526,— 537,—

Delnice.

Južne železnice	116,—	117,—
Državne železnice	652,—	653,—
Avstr. ogrske bančne delnice	1631,—	1641,—
Avstr. kreditne banke	660,—	661,—
Ogrske	775,—	777,—
Živnostenske	246,25	246,75
Premogokop v Mostu (Brüx)	652,—	658,—
Alpinske montan	503,75	504,75
Praške žel. ind. družbe	2445,—	2465,—
Rima-Murányi	513,50	514,50
Trbovljske premog. družbe	278,—	282,—
Avstr. orožne tovr. družbe	553,—	557,—
Češke sladkorne družbe	149,50	151,—

Valute.

C. kr. cekin	11,35	11,39
20 franki	19,13	19,16
20 marke	21,50	23,58
Severevigns	23,96	24,04
Marke	117,625	117,825
Laški bankovci	95,70	95,90
Rublji	253,25	254,—
Dolarji	4,84	5,—

Radi preselitve se prostovoljno prodajo jako ugodnih cenah in pogojih ob Bohinjskem jezeru čez

16.700 m² sveta za stavbe

najlepša lega, sredi polofoka s krasnim razgledom, pripravno za hotel (dosedaj še samo nemški) ali zdravilišče, kopališče, ladjiše itd. To bi bil centrum za letovišcarje in turiste. Fotografije in načrt od sveta so v izloženem oknu pri tvrdki Feliks Urbanc.

Proda se tudi njiva tik pestaje Boh. B strica v bližini 30 m teče voda približno 150 sek. litr. iz predora 3—4 m višje od njive.

Nadalje se prodajo sedem gozdov blizu B strice v katerih je mnogo smrekovega in bukovega lesa.

Naprodaj sta tudi dve senožeti. — V najem se dá z nevim letom mlin

v zelo dobrem stanu s hlevom, sadnim vrtem in malo njivo na Bitnjah 15 minut od kolodvora Boh. Bistrica v jako lepem, divje romantičnem kraju (podobno Vintgarju) Eventuelno se tudi prodajo. — Več se poizve pri lastniku. 2490 8-1

Ivanu Markeš posestnik in gostilničar na Boh. Bistrici.

Josip Šubic

podobar Gorenjavas nad Škofjokoloko

se priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu za izdelovanje altarjev itd. iz lesa in marmor. cementa, podob iz lesa, marm. cementa in kamna itd. Vsa dela se izvršuje ceno, solidno in po najnovjših vzorcih. — Prenavljajo se tudi stari altarji lično in trpežno. 2492 1

Velesencjeni gospod!

Z veseljem častitam Vam in sebi na izbornem vašem delu. Altarja, katera ste postavili v podružni cerkvi na Tratah, sta v vsakem obziru: tako glede oblike, kompozicije, barv, kakor tudi okraskov jako lepa. — Vam častitam na izvrstnem delu, a sebi pa, da smo dobili izvrstnega podobarja, kateri nam je za nizko ceno z altarjema okrasil cerkev. — Vsak, kateri vidi altarja hvali delo in mojstra. — Toplo Vas priporočamo vsakemu, kateri bi potreboval podobarja.

L. S. Duhovnijski urad Pregarje (Istra) dne 11. novembra 1906.

Rajko Logar, ekspozit. Andrej Mahne, Martin Mahne cerkv. ključarja.

PRIHRANITE SI MNOGO ČASA IN NOUCEV

pridobite prejšnje moči, ako vživete namesto drugih izdelkov

ZELEZNATO VINO

LEKARNARJA PICCOLI-JA v LJUBLJANI, katero ima v 100 gramih 113 miligramov železa

Polliterska steklenica velja 2 kroni in se vnanja 2371 naročila točno izvršujejo. II 3

Kot

kuharica

v župnišče, žel vstopiti oseba, primerne starosti ter večja vsega gospodinjstva.

Ponudbe na upravništvo „Slovenca“ pod šifro „200“ 2471 3-2

V nekem mestu na Gorenjskem, se prodajo 2491 3-1 ali dá v najem

= hiša =

s kovačijo z vsem potrebnim orodjem za dva ogoja. — Kje pove upravništvo tega lista.

Nova volilna reforma.

Vsaka varčna gospodinja naj voli pri nakupovanju tiste testenine, ki jih spozna za dobre, ne pozabi naj pa, da so ljubljanske testenine pripoznane najboljše, najizdatnejše, vsled tega tudi najcenejše.

Tovarna testenin

Ed. Zelenka v Ljubljani. 2442 6-2

OZNANILO.

Čast mi je javiti, da sem s 1. decembrom t. l. prevzel glavni zastop za Kranjsko zavarovalnice „CONCORDIA“

er se isti nahaja do 1. februarja 1906 na Poljanski cesti št. 60, od tedaj naprej pa v Škofjih ulicah št. 7.

Pismena sporočila nasloviti je v Kolodvorske ulice št. 26. Sprejem spretnega potovalnega uradnika takoj.

Josip Christof, odvet. sollicitator, glavni zastopnik „Concordia“.

2465 3-2

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

2291 23 Podružnica v CELOVCU. Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioriteta, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—. Zamenjava in ekskomptuje izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavčlje. 2487 Eskompt in inkasso menlo. 211

Rezervni zaklad K 200.000.—. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. 2487 Borzna naročila. 211

Podružnica v SPLJETU. Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga. Promet s čeki in nakaznicami.